Ч. 289 (14.186). Львів, вівторок 29. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 24-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Позиційна війна на північному фронті.

СИТУАЦІЯ НА ФРОНТАХ.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Згідно з вістками, що наспіли вчора вечором, на італійсько-абисинському фронті ситуація така: Всі інформаційні джерела стверджують, що італійські війська на північному фронті збільшили свою діяльність. Це заповідає мабуть ширше закроєні ділання. Англійські джерела стверджують, що останні рухи італійських військ це вже початок великого наступу на Макале, яке є безпосередньою метою теперішнього нападу.

Воєнні ділання на північному фронті за останніх 24 годин представляються, згідно з французькими інформаціями так: Наступ італійської кольони в районі Самаята був льокальною операцією, щоб присилувати до відвороту абисинські відділи, що займали позиції над рікою Сферес Маі, загрожуючи італійцям. Метою тієї операції була теж забезпека лівого крила італійської армії. Італійська кольона посунулась вперед на відтинку Самаята—Амба Альгер яких 15 до 20 км. На відтинку лівого крила мабуть зосереджуються більші абисинські війська на південь від ріки Тагазі.

На північнім фронті на відтинку Ентішіо кольона кольорових італійських військ, що належала до групи ген. Біролія окружила гору Гуда Аляі (2650 м.). Цей відділ посувається на захід, щоб навязати лучність з армією ген. Сантіні на лівому крилі північного фронту. Абисинські стежі відступили без бою. На відтинку Ентішіо є багато води.

У звязку з цими посуненнями абисинська влада заперечує поголоски, будьтоби італійські відділи доходили вже під Макале. В Аддіс-Абебі офіційно оголосили, що згідно з останніми вістками передні стежі італійців є щойно 80 км на північ від Макале.

Англійські кореспонденти подають, що наперді італійської армії йдуть туземці, що перейшли до італійців і намовляють вони по дорозі населення до льояльности супроти італійців. За туземцями йдуть колірові італійські війська під командою ген. Біролія, накінці машерують кольони „чорних сорочок" під командою ген. Діамандія.

На південнім фронті не було ніяких операцій. Кожної хвилини італійці можуть напасти на Горагаі, що є важною стратегічною точкою.

ЗРАДА АБИСИНСЬКОГО ДОСТОЙНИКА.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. З Риму повідомляють, що урядові кола привязують велику вагу до того, що недавно піддався італійцям абисинський достойник деджак Атзената Абрага з Ґіри. Він є близьким свояком раса Сеюма, команданта північного фронту. Абисинський достойник походить зі старої аристократичної родини, що довгі роки правила округою Ґіра. Льояльність цього достойника запевнює італійцям прихильність впливового абисинського роду та потверджує невзгодини серед провідників племен, що борються під командою раса Сеюма.

ІТАЛІЙСЬКІ ОПЕРАЦІЇ.

РИМ, 28. 10. ПАТ. „Пополо ді Рома" повідомляє, що передні італійські стежі, які зійшли з Еджа Гамус дійшли вже до Меґґелля і Кледа-Сіон. Одночасно італійські стежі в Аксумі посунулися вперед на шляху, що веде з Аксуму через Текля Аіманот до столиці східного Тіґре.

Першого дня операцій здобули долину ріки Форас Маі, доплину Маі Уері, що зчергу вливається в ріку Такасе.

„Мессаджеро" передбачує, що рас Касса і рас Сеюм опиратимуться не в горах Ґаусієн, але щойно під Аляґі.

НЕГУС ІДЕ ДО ДЕССІЄ

ЛЬОНДОН, 28. 10. ПАТ. В Аддіс-Абебі кружляють поголоски, що Гайле Селассіє наміряє відлетіти літаком до Дессіє. Цісар ще цього дня вернувсяб до столиці. Частину цісарської гвардії, що її тиждень тому вислали до Дессіє відкликали назад. В деяких колах твердять, що цісар не хоче на довший час покидати столиці з уваги на можливість мирових переговорів.

У Джібуті твердять, що поважні абисинські сили приготовляють протинаступ на південнім фронті

ЗОЛОТО...

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. У зайнятій італійцями частині провінції Тіґре визволені невільники, що не схочуть остатися у своїх давніх панів, працюватимуть у копальнях золота. До Еритреї приїхали знавці, що дослідять чи можлива є експльоатація покладів золота.

ІТАЛІЙСЬКІ УСПІХИ.

АСМАРА, 28. 10. ПАТ. Італійська кольона під командою ген. Діамандія напала на абисинців. З позиції, яку займала на горі Самаята посунулась 15 км. вперед займаючи місцевість Адді-Нефее.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Нині на північному фронті спокій. Те, що італійці здобули Адді-Нефає і ввійшли в долину ріки Ферез, має велике стратегічне значіння і дає італійцям плодючу і засібну в воду околицю.

НАСЛІДКИ САНКЦІЙ.

Перші наслідки введення санкцій виявилися вже в постанові двох англійських товариств плавби, одного японського й одного англьо-египетського, що 14 кораблів цих товариств не буде зупинюватися в Неаполі.

Мадридський урядовий часопис приніс розпорядок про введення в життя фінансових санкцій проти Італії. Розпорядок обовязує від 28 жовтня.

БУЕНОС АЙРЕС, 28. 10. ПАТ. До розпорядку, що вводить заборону на вивіз воєнного матеріялу до Італії долучили таку урядову заяву:

Арґентина має право й обовязок співпрацювати для вдержання мира, що є головною метою Ліґи Націй. І хоч Арґентина не вивозить зброї та не торгує зброєю, всеж деякі її сирівці моглиб служити до фабрикації воєнного матеріялу.

ВОВНА З.... МОЛОКА.

Коли Ліґа Націй загрозила Італії санкціями, Мусоліні у відповідь зазначив, що Італія своїм ґенієм проломить бльокаду, задивує ввесь світ, бо навіть конечну для краю вовну зуміє робити з.... молока. Тоді думали, що ці слова Мусолінія це лише ораторська метафора. Тепер виявляється, що проби фабрикувати вовну з молока робили італійські вчені від 10 літ у найбільшій тайні. Устійнили, що хемічний склад казеіни відповідає менше-більше складові вовняного волокна. Тому постановили робити з казеіни волокно. Спочатку йшло це тяжко, бо волокно це було занадто тверде. Постепенно, як додали ріжні хемічні складники, волокно виходило мягке, як із справжньої вовни. Проби переводили в великій фабриці концерну в Чеззно Мадермо. Нове волокно видержало проби прядення та ткання. У жовтні відвідав фабрику міністер господарства Лянтіні й після того вихід подали до прилюдного відома. Із точних обрахунків виходить, що з одного кг. казеіни, яка коштує 3 ліри, можна зробити кг. вовни. Вовна з молока виходилаб тепер на 60 проц. дешевше від справжньої овечої вовни. Крім того відпадками казеіни можна годувати безроги.

Вкінці треба згадати, що перші проби фабрикувати вовну з молока робили німці підчас світової війни, однакче волокна були за тверді. Італійці оперли свої проби почасти на німецьких дослідах.

Війна війною, а інтерес інтересом.

Тепер, коли так звані санкції проти Італії є довершеним фактом, не є зайвим пригадати, як англійці, воюючи з центральними державами, постачали німцям усе необхідне, за винятком хіба лише гармат. І певна річ, що якби можна було продавати й цього роду вироби, Англія не була би спинилася; бо коли й не торгувати, як підчас війни?

В 1923. році появилася цікава книжка адмірала Консета під наголовком: „Ди Тріюмф оф унармед форсес" („Тріюмф неозброєних сил"), в якій автор, що був у часі великої війни військовим аташе при шведській амбасаді, яркими штрихами змальовує свого роду „зраду" супроти своєї власної держави тих, які задля наживи йдуть на все. Хто знає, може теперішні санкції будуть так само порожнім звуком, як ним була славна бльокада Німеччини в 1914—1918 роках?

Як пригадує „Кандід" (тижневик у Парижі), ця книжка показує, що Англія, не зважаючи на „бльокаду", не могла перешкодити Німеччині добувати все, що їй було потрібне. Чи треба дивуватись? Британія через невтральні держави доставила все, необхідне для продовження війни.

З оголошенням війни всі пароплави, що були в англійських портах опинилися в руках англійців і стали їх власністю, а всяку торговлю Німеччини зі Злученими Державами уважали за злочин. На це звертали пильну увагу, щоб перервати всяку комунікацію. Але завдяки невтральним країнам, як Швеція, Норвеґія, Данія та Голяндія, англійські товари спокійно переходили до Німеччини і повні два роки ця остання майже не відчувала бльокади.

В самій Англії кружляли про це ріжномаїтні чутки, але уряд не турбувався.

Договір з невтральними державами, на основі якого ці останні не мали права постачати Німеччині англійських виробів чи сирівців, ломили брутально. На донесення, в яких писалося про голі факти переправи невтральними державами виробів зі Злучених Держав до Німеччини, не звертали уваги офіціяльні чинники.

З якої причини істнувала у високих колах така індиферентність або скорше апатія? Бо не можна було зірвати торговельних взаємин з дружніми державами.

Данія нпр. оправдувалась тим, що вона то боялася німецької окупації. Але чи це було нормальне, що вона продавала всю зловлену рибу німцям? Через Швецію та Норвеґію йшли з Британської Імперії до Німеччини харчі, набої, мінвугілля, зерно, бавовна, кавчук олива, вовна сіно, овес і т. д. і т. д.

Коли Данія була маґазином для Німеччини Швеція — майстернями. Коли Франція потребувала чого небудь і мала це дістати в Норвеґії, то діставала хіба після того, як показали зуби.

Якими засобами добути потрібні матеріяли а уникнути скандалу в комерції з ворогом — через скандинавський канал? Ось відповідь адмірала Консета: „Коли би Швеція загрожувала при лучченням до Німеччини, треба було сказати Просимо. На загрову Німеччини окупувати Данію — треба було відповісти так само: Просимо.

Дня 4. липня 1917. року у своїй промові в палаті льордів льорд Мільнер заявив, що Німеччина послуговується англійським вугіллям, проданим по низьких цінах, як звичайний обмін. „В тому самому моменті — пише адмірал Консет — шведський уряд повідомив Англію, що бажав би купувати 100.000 тон вугля місячно, при чому дав би ціну від 15 до 20 фунтів штерлінгів за тону! Ґазове вугілля, на яке ми мали монополь в Европі, йшло також у великій кількости в скандинавські краї. Так само смола і навіть амоняк, в якому була велика потреба і у Франції і в Англії для виробу вибухових матеріялів".

Що більше, продукти, що вироблялися з вугля діставала Німеччина з невтральних держав. Це послужило притокою для демаршу англійського посла в Данії. Одночасно це показує, що Англія була доставцем Німеччини. Але Данія купувала й далі оливу й товщ в тій токи Англії...

Нарешті в 1917. році Голяндія купила величезну кількість англійського цементу, який пішов у Бельгію, заняту німцями, на будівлю шанців та „бльокгавзів". Один з англійських старшин надрукував про це листа в „Таймс-і" і справа навіть дійшла до палати громад, але не дала все одно ніяких наслідків.

Були люди, які явно підтверджували потребу експорту поза межі Англії: Мовляв, продукція, яка йде німцям безпосередньо чи посередньо, є засобом, щоб зберегти гроші; з другого боку, згідно зі звичайним законом про торговлю, це поліпшує фінансову ситуацію та білянс рахунків.

Як бачимо, така психольоґія панувала навіть тоді, коли була поважна загроза для істнування Англії. Щож тепер? Тепер усім ясно, що „біснес є біснесом" і смішно булоб відмовитися від зарібку. Покищо Англія продає абісинцям, але певно незабаром найде спосіб продавати і противній стороні.

Отже чи санкції вже такі конче потрібні?

В. Одарчин.

Український голос у справі повновластей.

Виступ посла З. Пеленського на соймовій комісії у справі надачі урядові диктаторських господарських повновластей.

Був уже в нас звіт про засідання соймової комісії, яке виявило не менший балаган, ніж на попередньому пленумі. Коли на пленарному засіданні чотири години тревало голосування, то на засіданні комісії всі до одного члени записалися до голосу, а опозиційну промову виголосив... генеральний референт урядового внеску! Як знаємо, внесок уряду, щоб сойм дав президентові (урядові) право декретувати господарські закони на час до 15. січня 1936 року, перейшов щойно після виступів міністра Квятковського і премієра Косцялковського, які спротивилися неповажній пропозиції — дати повновласти але тільки на 4 тижні.

З великою промовою виступив також представник Української Парляментарної Репрезентації, **посол Зиновій Пеленський**, кооптований до комісії з правом ставити внески і забірати голос.

На вступі своєї промови заявив, що бере участь у нарадах комісії, покликаний згідно з новим реґуляміном тієї комісії до обрад, а не на підставі вибору сойму. Це перший в житті польського парляментаризму випадок, що представник Української Парляментарної Репрезентації має можливість лише в той спосіб брати участь в нарадах над такою важною справою, якою є повновласти для уряду.

ДІЯГНОЗА Й ОПЕРАЦІЯ.

Переходячи до законопроекту, предложеного урядом, ствердив, що це не вперше приходить уряд з домаганням дати йому уповноваження видавати декрети і що в теперішнім часі прийшла мода на повновласти майже у цілій Европі, а то і Злучених Державах. Ту вимогу уряду насвітлювали дві промови — премієра на пленумі сойму і міністра фінансів на комісії. В обох тих промовах, головно у промові міністра фінансів, дуже наглядно представлено важку господарську ситуацію у Польщі, зокрема невиносну ситуацію хліборобства. Міністер фінансів сказав, що не вистане поставити діяґнозу хороби, але треба приступити і до негайного лікування. В теперішній ситуації міністер фінансів уважає, що коли має прийти оздоровлення, то треба перевести негайну операцію хочби вона мала бути і дуже болюча. Лише такою операцією зможе міністер допровадити до зрівноваження буджету, що уряд уважає своєю підставовою роботою на майбутнє.

Напевне ніхто не противився би операції, якщо був би цілком пересвідчений, що операція принесе позитивний вислід. Що-правда, промови обох міністрів пройняті зрозумінням сучасного положення і ріжняться від промов, які приходилось чути про господарську ситуацію держави з уст відповідальних чинників. Ті промови моглиб давати надію, що уряд, коли не в цілости, то бодай у великій частині зуміє облекшити теперішню скруту. Та всеж треба приглянутись, як задумує п. міністер допровадити до рівноваги буджету.

НУЖДА НА СЕЛІ ТА ЗМЕНШУВАННЯ ПОКУПНОЇ СИЛИ МІСТА

У своїй промові п. міністер фінансів дуже яскраво представив важке положення села. Мушу ствердити, що положення українського села є далеко гірше, далеко важче від того, що представив його п. міністер. В українському селі загальна нужда, загальне безробіття, брак усякого допливу гроша до села. Тому, що час для промовців обмежений, прийдеться на комісії розглянути лише деякі справи, порушені обома міністрами, бо про решту справ, дуже важних для українського населення, прийдеться говорити на пленумі сойму.

Для зрівноваження буджету вважає п. міністер за конечне збільшити доходовий податок. Проти цього, щоби збільшувати доходовий податок, не можна би мати застережень, тому, що доходовий податок це ніби єдино справедливий податок. Можна би цей проект приняти, якби мали бути стягнені податки від високих доходів від великих картелів і т. д. Однак п. міністер рівночасно пропонує, щоби знизити дотеперішню границю т. зв. мінімум істнування з 1.500 зол. на 1.200 зол. при постійних доходах, а з 2.500 на 1.500 при постійних річних доходах. Що це значить? Цим новим податком мають бути обтяжені найширші верстви населення, котрі і так досі не мали можливости прожити. Це впаде важким тягарем на найбіднішого урядовця, на найбіднішого ремісника, а то й хлібороба, якому напевне знані зі своєї „спренжистості" скарбові уряди зуміють „доказати", що його річний дохід перевищує 1.200 зол. Всі знаємо, до чого здібні скарбові уряди і напевне вже тепер можна ствердити, що вони зуміють всіми способами стягнути той новий доходовий податок і від тих, що не мають і цього нового „мінімуму" екзистенції. Чи це веде до цілі, — можна сумніватися. Цей податок має принести урядові 60 мілїонів золотих.

Дальшим податком, що має уможливити зрівноваження буджету, є податок від усякої платні у висоті від 7-ми до 20-ти відс., що має дати урядові 160 мілїонів річно. І знову цим податком будуть обтяжені широкі маси працюючих, бо річ ясна, що тих, що мають дуже високі винагороди, цей податок поважно не діткне. Здавалося би, що ми, українські посли, як представники більшости хліборобського населення, повинні би цей податок привітати, однак ми дивимось на справу тверезо і знаємо, що з тим зменшенням винагороди для широких мас по містах прийде і зменшена сила покупности, селянин не зможе збувати і так уже обезцінений продукт. Чи ця операція вийде у користь пацієнта — побачимо. Рівночасно з новими податками п. міністер скарбу заповідає, що обнизить до половини додаток до ґрунтового податку. Це зменшення хлібороби привітають радо, однак чи цей дарунок для хліборобів буде вистарчаючий? Здається, що далеко ні.

КОШТОВНА ВОЛОСНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Мають бути заведені, як кажуть панове міністри, великі ощадности у самоуправі. На жаль, тепер бачимо постійне збільшування самоуправних видатків, бо самоуправа переймає на себе чинности, які повинні належати до громадських організацій. Це не виручування громадянства, а його дальше обтяження. Ми у Сх. Галичині дістали недавно дарунок у формі збірних громад-волостей. Проти цього Українська Парляментарна Репрезентація у минулих соймах боролася якнайрішучіше. Ми слушно твердили, що ці збірні громади будуть нічим іншим, як новим непомірним тягарем для хліборобського населення. Колись був у селі війт і вмів знаменито разом з громадською радою орудувати майном села. Тепер маємо громадську раду зі солтисом, а в додатку волосну раду з паном війтом, підвійтом, секретарем, рахівником, возьним, ну і на добавок — обовязковою наймодернішою машиною до писання. А до нас, на схід, на тих війтів і секретарів спроваджують військових чи інших емеритів, бо вони „одинокі" зуміють „розумно" і справно орудувати громадським майном. Отже коли пан міністер говорить про операцію, то чи не варта би зробити і в тій ділянці операцію?

КОШТОВНА ВОГНЕВА ДЕРЖАВНА АСЕКУРАЦІЯ.

Згадав п. міністер, що мають бути зменшені оплати на суспільну обезпеку. Однак забув, що є ще одна обезпека, яка тяжить на широких масах хліборобського населення, а це примусова державна забезпека від вогню. Ця примусова забезпека від вогню є нічим іншим для селянина, як великим тягарем, а для держави дефіцитовим підприємством. Ми знаємо, що в цілому світі обезпеченеві товариства не лише накопичують у себе великі капітали, даючи поважні доходи, а тим самим і податки для держави. Примусове обезпечення не дає доходів, а навпаки — великі втрати. Селянин, що погорів, мусить місяцями чекати на виплату. Вважаю, що треба конче зробити й у тій ділянці рішучу операцію. Мусимо вернутись до европейських звичаїв — привернути добровільне обезпечення, як одиноко доцільне так для громадянства, як і скарбу держави. На українській території перед війною працювали головно два товариства: українське Товариство обезпечень „Дністер" і польське „Краківське Товариство Взаїмних Обезпечень". Для тих товариств на провінції, по селах, вистачали звичайні скромні аґенти. Нині маємо по повітах інспекторати обезпечень з цілою масою урядовців. Чомуж все це має оплачувати громадянство, коли говориться про ощадности!

ЗВІЛЬНИТИ УКРАЇНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ ВІД ДЕРЖАВНОГО НАТИСКУ!

Оба пп. міністри у своїх промовах звернулись до громадянства, щоб воно „співпрацювало". Оба панове міністри кажуть, що є ворогами надмірного вмішування держави до господарського життя, що не є прихильниками т. зв. етатизму. Заповідають, що вважають конечною річчю усунути лихо картелів. Взивають громадянство, щоби власною працею та ініціятивою помагало до зменшення сучасної господарської кризи. Українське громадянство від десяти літ має свої господарські, культурні й освітні організації. Українське населення, головно дрібні хлібороби, поставили власними силами дуже поважну кооперативну організацію, яка змагає до того, щоб обхопити цілість господарського життя дрібного хлібороба. Збудували ми це власними силами, власним трудом. Побіч кооперативної організації розбудували ми хліборобську станову організацію — Товариство „Сільський Господар", що у своїх рядах обєднує десятки тисяч хліборобів. У той час, коли чуємо гарні слова про звільнення господарського життя зпід впливу державних чинників, на практиці бачимо щораз нові обмеження самодіяльности хліборобських господарських організацій. Знаємо, що під теперішню хвилю розглядається проект т. зв. молочарського закону. Після останньої новелізації кооперативного закону, яка дуже затяжіла на добровільній українській кооперації, готується новий закон, що має у ще більшій мірі унеможливити самодіяльність хлібороба, його можливости організувати самостійну добровільну молочарську кооперацію. Скажу коротко, що цей новий проект, колиб дійсно став законом, зупинить розвиток такої високо поставленої у нас молочарської кооперації. Хто розуміє суть кооперації, той знає, що надмірне вмішування урядових чинників є перепоною у нормальному

…розвитку. Запитуємо пана міністра, чи вважає сей закон таким пильним, що буде вважати конечним видати його в дорозі декрету? Хочемо знати, чи будуть видавані лише такі декрети, котрих дійсно вимагає момент? (Віцепремієр Квятковський: „Відразу відповідаю: Так.“) Оце зазначення п. міністра прийме з вдоволенням український кооперативний світ. Українські господарські організації ставлять одно домагання: щоби їм можна свобідно розвиватися, бо лише тоді можуть виконувати свої завдання супроти громадянства і служити йому помічною рукою у виході з цієї важкої господарської ситуації.

Іде тепер мова про видачу т. зв. цукрового закону. Цей закон мав би затверджувати недо… літа дотеперішній стан на полі цукровництва. Твердимо, що цукор задорогий. Всі знаємо, що через те у нас мінімальна консумція цукру. Теперішній цукровий картель бє консумента і хлібороба продуцента. Під теперішню хвилину не можна говорити про доходи з експорту цукру за границю. Вони впали до мінімальної суми, яка напевне булаб кількакратно збільшена у користь держави, колиб ціна цукру була пристосована до його дійсної вартости. Цукрова справа мусить бути розвязана у користь консумента і продуцента. Домагається цього цілий хліборобський світ у Східній Галичині, де маємо найкращі можливости плянтації цукрового бурака. Отже не декретом, а соймовим шляхом повинен перейти новий цукровий закон. Коли дійсно уряд хоче співпраці зорганізованого громадянства у боротьбі з крізою, хай дає українським господарським організаціям змогу вільного розвою.

З української преси.

Етіопія та Україна.

Філядельфійська „Америка“ про звязок італьо-абісинської війни з українською проблемою.

У філядельфійській „Америці“ з 24. м. м. находимо цікаву статтю відомого українського діяча-політика, кол. посла д-ра Льонгина Цегельського, на ту саму тему, яку й ми недавно порушили. Знаменна річ, що у тій заморській газеті наведені аргументи більш-менше схожі до тих, на які й ми поклинкувалися (гл. „Симпатії до Абісинії та українська проблема“ з 17. ц. м.). Та головне, що тут і там однаковий підхід до теми — конечність оцінювати міжнародні події з погляду реальних українських інтересів, — а той сам підхід мериторичний: підставою всеукраїнської національної політики є антисовітський (антимосковський) фронт.

Стаття нашого земляка зза океану дуже широка і тому подаємо з неї тільки найбільш суттєві виімки.

„...Дух розпятої України стояв за плечима Літвінова-Валлєха, коли він з таким натиском подавав мотиви, чому Совіти „не зважаючи на всю приязнь до Італії, мусять таки обстати за Лігою Націй та мусять взивати її припинити війну“. Це страх перед поширенням війни на Европу, перед втягненням Совітів у неї і перед втратою України. Говорило із Совітів бажання витворити прецеденс, щоб на будуче Ліга Націй спротивилась так само війні Німеччини проти Совітів і вжила санкцій проти держав, наступаючих на Совіти, як тепер вона це робить супроти Італії. Це виразно каже московський офіціоз „Правда“ у виданні з 13. вересня.

...Нам, українцям, війна в Етіопії не на руку і крие в собі глибокі небезпеки. Експанзія Італії в Абісинії не лежить в наших інтересах. Не тому, що через неї потоптано би абстракційний принцип „самоозначення народів“, яким і ми себе дурили та ще дуримо. А перше всього тому, що та експанзія ослабилаб світову позицію Великої Британії. З природи речі, з ґеографічного розкладу головних своїх земель, Британська Імперія мусить бути інтересована у розгромі російської імперії, чи вона червона або біла, большевицька або царська. Отже всяке ослаблення Великої Британії не в інтересах України. А тим більше таке основне ослаблення, яке вийшло би із загроження життєвої лучної артерії цієї імперії, себто морської лінії Льондон-Ґібральтар-Суец-Аден-Індія.

Не в наших також інтересах, щоб Німеччина звернула свою експанзію у сторону Відня і Трієсту — замісць Балкану й Росії над Україною. І не в інтересах України, щоб вибухла якнебудь війна у Західній чи Центральній Европі, що може розвинутися з африканського конфлікту. Осьтак з кожного боку беручи, етіопська авантюра Мусолінія нам не бажана.

Нам треба сильної Британської Імперії, нам треба Німеччини, котрої напір звернений на Росію, і нам треба війни не де інде, а на Сході Европи, таки на наших землях та за наші землі. Самим же нам треба єдности й державного розуму.

Бо що з того, що ці чи ті потуги розбилиб совітську тюрму, колиб ми не зуміли виступити в той час як одно тіло, з одною метою і під одним проводом, а булиб лиш тічкою розжертих та посполу себе поборюючих і дезавуючих отаманів, партій та груп?... Що з того, що як і чужі армії виперлиб большевиків з України, коли не булоб кому тієї України орґанізувати, а зате почалась би традиційна анархія і гризня всіх проти всіх — оце прокляття нашої історії?...

Що з того, що зникла би большевицька армія і влада з України, колиб не було кому говорити іменем України, а що гірше ще — коли не було би з *ким* говорити?...

Африканський конфлікт потряс цілим світом. Все людство реагує на нього. Чи диво, що він зачеркує й Україну?... Нехайже він послужить осторогою для українців, особливо тих, що їм море по коліна“...

І пятнуючи українську партійну крайдократію та „соціялістичне чи національне ревунство“, автор взиває до консолідації всіх українських національно-творчих сил, що мусять бути приготовані до переломових історичних подій на Сході Европи.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 59)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Вони мали по кілька робітничих книжечок на ріжні прізвища і подавалися, як принадобилось. А справдити не було способу. Кожний правжній „сезоновий“ робітник (т. зв. „прус“) мав по кілька „сестер“, а то й жінок. Небагато від них відстали „суперарбітровані“ вояки, які безпечні в своему переконанні, що вже спекалися всякої военної небезпеки та побираючи по 50 сотиків денного придатку, храбрували. Кожний мав „обовязково“ як не жінку, то „сестру“, як не кілька, то хоч одну. Справді жонатих між ними в таборі майже не було: вониж прийшли з війська. Жили у явній спільноті, проти якої житці бараку боялися виступати; не то, щоб мали владі доносити. Такий „зрадник“ не мав що попасати не лиш в тому бараці, але і в таборі. Мстилися. Найбільші гидоти діялись по деяких бараках майже явно... Винуватців стежили, карали, розділювали, розсилали по інших таборах, але те все зла в основі не усувало. Найдоцільніше було цілу таку ґраю виправити з табору до будьяких робіт. Біда, що не всі хотіли йти. Був навіть такий час, що в деяких бараках у таборі кинулися гидкі недуги, які затаювали. Щойно тоді таборова влада вмішувалася.

Баракові передовики („Barackenkommandant-и“), що набиралися понайбільш з інвалідів і суперарбітрованих, були найкращими показними баракової моралі. Де в бараці передовиком був гличар чи блазник, — без найменших сумнівів знали ми, що в тому бараці життя безрелігійне і безетичне. Свої шукали своїх і — взаїмно себе крили. З тими скривленими передовиками зведено в 1916. році непощадну боротьбу. Усувано одного по одному, поки надибано годящу людину. В 1917. році відносини в цьому напрямі значно покращали. Майже всюди стали бараковими передовиками статочні і довірливі люди, що боролись із пияцькою і сороміцькою огидою. І таки сам нарід самотужки сахався тих мерзенників; так, що згодом релігійний та етичний елемент, до якого без винятків належали всі „підводи“, скупчився в окремих секціях і бараках. Були секції, що мали добру славу і були секції, що мали лиху славу.

Невідлучною товаришкою розпусти, яку в такій спільноті, як баракова, було важко винищити, була язва пиянства, з якою таборова управа як могла боролася. Продажа горівки в таборі була заборонена, а хто її купував поза табором, того карали. Проте виробилася в таборі окрема верства „кабачників“, які у порозумінні з позатаборовими перепродавцями всілякими дорогами і способами перепачковували до бараків горівку. Як загалом усі заборонені „інтереси“, так і в таборі перепродажа горівки була ділом дохідним, і на цьому заробляли: купці, посередники, пачкарі, наглядачі та властиві „шинкарі“. Коли покликано на фронт першу військову сторожу в таборі заступили жмінкою чеських ополченців, то ці ополченці були довгий час найхисткішими посередниками пачкарства горівки. Їх ніхто не підозрівав. Тоді по деяких бараках позаводилися — найславніша в 16 бараці — формальні, дуже обережно і проворно ведені кантини, де за гіркий гріш нарід розпивався на затроєній вапном та іншими подібними приправами горівці. Ті „кантини“ безнастанно зачиняли, але вони як пошесть відроджувалися в іншому боці табору. Годі не признати, що головна „честь“ розсадництва пиянства належалася таборовій „робітничій компанії“. Там діялися найогидливіші речі і такі зводилися бучі, що управа мусіла ту „компанію“ розігнати на чотири вітри, а „товаришів“ розселити по всіх секціях і бараках. Досить сказати, що одного разу відкрили в їх бараці запас чистого спирту на 38 літрів.

Найгидші низькі інстинкти, які в масах відзивалися, мали своє джерело в горівці.

Чи говорити також за крадежі й обманства? Вониж належать до кожної війни у всіх шарів суспільности. Крадежі й обманства — цеж найперший плід із захитаного у корені дерева віри й моралі; у війні — найжахливіша язва. Не був від неї вільний і ґміндівський табор, як від одри або тифу. Ця пошесть була загальна. Чи може викликала її життєва нужда?... Облуда!

Злодіїв, прилапаних на гарячому, били. Безжалісно били. Можна на цю справу всіляко дивитись; заперечити годі, що виняткові военні часи вимагають виняткових судів. Було, що одному приловленому вночі на крадежі у бідної вдовиці останньої хустини, де вона мала завязаний бохонець хліба і 30 сотиків, поломили ребра: так його били. Але дарма; це був найуспішніший спосіб припинення крадіжей. І те лихо мало відємний вплив на настрої затурканих, зневірених людей. Людина, що безнастанно змушена промишляти, якби свою убогеньку мізерію всокотити перед жадливим оком ненатлого мерзенника, стає мимохіть недовірливою, боязкою, врешті самолюбною, нечуткою на чужу нужду. І ця риса також перетикала всі настрої виселенецьких мас у ґміндівському таборі (Далі буде).

Політична „екстериторіяльність" ліського повіту?

Дальша підтримка москвофілів санаційними достойниками.

На засіданні Повітової Ради у Ліську дня 26 ц. м. відбулися вибори одного члена львівської воєвідської ради. Зголошені були дві кандидатури, одна українцем — о. декана Миколи Милянича, друга поляком — нотаря Володимира Телесницького, москвофіла.

Присутніх і голосуючих членів повітової ради було 23, з того 16 поляків, 3-ох українців і 4-ох москвофілів. У голосуванні дістав В. Телесницький 19 голосів, о. Милянич 3 голоси, одна картка була чиста.

З цього бачимо наглядно, що всі присутні поляки голосували на москвофіла. Булоб для нас зрозуміле, колиб поляки були поставили і вибрали свого польського, а не українського кандидата, — але те, що голова повітового комітету ББ п. Данец висунув як контркандидата проти української кандидатури — москвофіла і що переведено його польськими голосами — мусимо вважати за ворожу демонстрацію супроти українців ліського повіту.

Цікаво, з яким урядом „співпрацює" повітовий комітет ББ у Ліську? Хіба не з урядом п. Косцялковського, якого погляди на москвофільство „корегує" на місці, підтримуючи активно надалі москвофілів!

Двацятьпятьліття Земельного Банку Гіпотечного.

В суботу 26. ц. м. відбулась у приміщенні Земельного Банку Гіпотечного пресова конференція, про що ми вже коротко сповіщали в недільному числі „Діла". Приявні були члени-основники, члени Надзірної Ради і Дирекції та поважне число репрезентантів нашої преси. Конференція була властиво домашнім святкуванням 25-ліття банку, одинокої у нас банково-фінансової установи в повному значінні цього слова.

Одинокий реферат, що його виголосив на конференції дир. *В. Сінгалевич*, містив у собі річевий огляд діяльности банку, його всесторонньої, багатої праці на службі нашого громадянства за чверть століття. В наших обставинах — це шмат часу, особливо коли взяти під увагу, що банк усього кілька літ виявляв свою активність у часах мирних, спокійних, таких дуже потрібних для всякої господарської установи, для нормальної її праці. Решта — це були літа бурхливі, літа війни та небувалих валютарних пертурбацій, літа всяких господарських експериментів. І саме в тому найбільша заслуга проводу, що, не зважаючи на всі хуртовини, Земельний Банк Гіпотечний устоявся, зберігаючи весь час найбільші цінности: *фінансову міць і беззастережне довір'я громадянства.*

Ідея, яка просвічувала піонірам цієї великої банкової установи, а саме: дати нашому народові в першу чергу довгочерпцевий кредит, якого не могли давати маловасібні наші кредитові кооперативи, показалась дуже щаслива, всупереч песимізмові ріжних недовірків. Зродилась інституція, сперта на поважний акційний капітал і з правом на емісію заставних листів. До того зродилась з волі широкого загалу, бо в субскрипції взяло участь 636 осіб, а перші вже тижні — починаючи від 1. квітня 1910-го року, коли то банк відчинив свої віконця — виявили велику доцільність існування такої установи.

Пригадаймо тут трохи історії банку. Вже в 1912. році появилась загроза війни, а з тим грошева тіснота. Це — очевидно — не сприяло праці щойно зродженої тоді установи. Відтак приходить справжня війна. Дирекція з рухомим майном виїзджає до Відня, а спроби вести хоч скромну банкову діяльність у Львові розбиваються об заборону окупаційної російської влади. Більші можливости праці відчиняються перед банком щойно після провалу царизму. Зем. Банк нав'язує взаємини з Україною, фінансує торг. спілку „Товарообмін" тощо. Та швидко приходить черговий удар: розвал Австрії і польсько-українська війна. Незвичайно обережна господарка банкового проводу позволяє вийти доволі щасливо з інфляції польської марки, бо акційний капітал після перевалютування збережений у висоті 262.500 золотих. І почав банк у нових обставинах боротись за своє право до життя і до виконування громадських завдань. Ситуація почала направлятись і основи банку ставали все тривкіші. Та черговий удар — закон з 1928. року з обовязком 5-міліонового акційного капіталу для того типу банків — був, як здавалося, смертельним для нашої установи. І справді, колиб не поміч Й. Е. Митрополита Шептицького і Й. Е. Єпископа Хомишина, то хто знає, чи наше збідніле громадянство було би спромоглося на мобілізацію такої високої акційної квоти. Але все покінчилося щасливо, хоч і менших ударів не щадила доля банкові за ввесь час його існування.

Величезні обороти банку, що їх представлено на окремій табелі в ювилейній книзі (М. Творидло: Зем. Банк Г. — 25-ліття його діяльности) дають ілюстрацію, як широкий і глибокий був обсяг його діяльности. Десятки міліонів плило з його каси на господарські потреби нашого народу, а ріжнородність його агенд зробила Зем. Банк центром нашого фінансового життя. Годі вичисляти тут усі його заслуги — їх багато. Велечезне довіря, яке здобув собі банк у гущі нашого народу і добре імя, яке виробив собі він у світі, є найкращим доказом його солідности, доцільного проводу і фінансової трівкости. Можемо тільки побажати Зем. Банкові кращих обєктивних умовин для його операцій, бо іспит на свою життєздатність витримав він уповні.

Чому прийшло до знижки цін на збіже?

Хвилева знижка цін на пшеницю.

Збіжеві запаси з давніших років завсіди мали великий вплив на формування цін. Найкращим доказом цього є теперішня знижка цін на збіже. З хвилиною, коли на північно-американських ринках ціна за один американський бушель (35.24 літри) пшениці підскочила понад 1 доляр, власники більших запасів пшениці рішили позбутись більшої кількости пшениці зі своїх шпихлірів. І тому по кількатижневій звишці дійшло до обнижки цін на пшеницю. Здогадуються, що обнижка потреває так довго, аж ціни спадуть до рівня, при якім продажа давніших запасів збіжа буде неоплачуватись.

Аргентинська пшениця не грає більшої ролі під теперішню хвилину. У майбутньому ця роля буде ще менша, бо урожай пшениці в Аргентині (жнива припадають при кінці нашої зими) не заповідаються добре вже хочби тому, що простір засівів пшениці зменшився.

Пшениця, як найважніший продукт міжнародньої збіжевої торговлі, впливає на формування цін на ячмінь, жито та овес. Ціни ячменю є на загал низькі. Тому останню звишку на ячмінь на світовій збіжевій біржі у Шікаго, де ціна за американський бушель підскочила з 75 центів на 80 центів, слід уважати спекуляцією.

АКА.

„Коломийське Слово".

Коломия — славне зі своїх часописів місто. Виходить їх там річно двадцять кілька, коли не рахувати тих, що виходять поза Коломиєю. Кожна видає 4—5 чисел — потім кличе до совісти громадян і як кожний, хто відкликається до совісти — гине. А за день-два зявляється черговий часопис, можна сказати, на трупах попередників.

Але від учора Коломия має новий „Національний, громадсько-політичний, господарсько-літературний, кооперативно-просвітянський двотижневик". Число майже готове, тільки невідомо, що дати на третю сторінку, де мають бути вісти з місця.

Ніби у відповідь на це питання і до редакції ввійшов грубенький панок.

— Поважання панові редакторові! Я хотів просити ласкаво помістити про віче УНДО в Заболотові!

— Дуже тішуся, що вже в першому числі нашого часопису зможу помістити щось про вашу установу, що так світло розвивається — сказав редактор одним духом, подав руку гостеві, взяв рукопис і кликнув:

— Пане Бульбенко! „Віче УНДО в Заболотові". На третю сторінку згори!

Ледве пан вийшов з редакції, ввійшов туди якийсь юнак в студентській шапці.

— Я представник студентського гуртка в Яблонові. В суботу в нас відбулися студентські вечерниці, на яких вибрали королеву і зібрали на золітканів 1 зол. 12 сотиків. На забаві було дуже приємно, один товариш заручився.

— Добре! Чудесно! — викинув редактор і поправив комірець, що душив його, наче брак готівки. — Дуже тішуся, що в першому числі вможу помістити щось про наше студентство, що таке активне в нашому повіті. Пане Бульбенко! — кликнув. — „Студенти працюють в Яблонові". На третю сторінку, зараз коло віча УНДО.

— Віча УНДА? — обурилася студентська шапка. — То ви підтримуєте тих опортуністів, угодовців, кавопийників? Пане редакторе! Ви хіба не будете підтримувати ундівських політиків. Ви хіба не знаєте, що це ганьба нашого повіту?

— Справді! — збентежився редактор. — Я тут щойно три дні. Я думав...

— Ви зле думали. Допис про студентів не може йти поруч допису про УНДО. Віддайте рукопис!

— Спокійно. Пане Бульбенко, викинути про віче УНДО.

— Коли я дав вже складати.

— Викинути! На те місце „Студенти працюють в Яблонові".

Що тільки вийшла студентська шапка, вскочив тип у червоній краватці.

— Я представник робітників з Кобак. Ми мали вчора нараду профсоюзу. Нині страйк.

— Чудесно! Пане Бульбенко, прошу цю агадку на третю сторінку. Заголовок: „Робітники на варті". Зараз коло „Студенти працюють"...

— То ви пишете про студентів? Про тих фашиків? Одною рукою берете допис від робітничого делегата, а другою попираєте буржуазних підлизнів? Фашаки — то зекала повіту. Віддайте моє письмо!...

— Зараз!... Пане Бульбенко! Викиньте до чорта студентів, а на те місце „Робітники на варті".

— Коли вже почали складати.

— Викинути!

Не минула хвилина, як знову вліз чоловік з вигляду — целебс.

— Слава Ісусу Христу! Я приніс вісточку про місію оо. Василіян в Королівці й посвячення каплиці в честь св. Стратилата...

— Алеж прошу, прошу... Тішуся дуже... Пане Бульбенко, прошу на третю сторінку зараз біля...

В тій хвилині задзвонив телефон. Редактор вхопив за слухавку і на кожний випадок мутикав „Ще не вмерла"...

— Гальльо? Тут „Коломийське Слово". Пан меценас Яблонський? Їхати завтра з вами на відчинення вистави „Каменярів"? Чудесно. Їду!... Моє глибоке!..

Повісив слухавку. Целебс збагровів. Обурювався, ступнево з червоного — афіолетів.

— Їдете до „Каменярів"?! До тих безбожників, масонів! Віддайте мою статтю про місію! Не дозволю підшиватися під союз з Католицькою Церквою і попирати тих атеїстів!...

— Алеж отче декан!...

— Нема „але". Прощаю. А то собі!...

Вийшов. Редактор обтер чоло хусткою.

— Пане Бульбенко! Викинути згадку про „Робітників на варті".

— Коли зложена вже!

— Викинути!...

— А що дамо на третю?

— Валіть на цілу сторінку: „Присилайте нам дописи!" Це добре для всіх!

А ви дивуєтеся, що наша провінціяльна преса про місцеве життя не пише.

…ким маїсом. Ціни на жито та овес, з уваги на великий цьогорічний збір, є доволі низькі. В останньому тижні ціна жита навіть зменшилась. І так на біржі у Шікаґо впала ціна жита з 52.25 центів за бушель на 49.75 центів, вівса з 27.87 центів за бушель на 27.13 центів.

ВАГАННЯ ЦІН У ПОЛЬЩІ.

На збіжевім ринку у Польщі більших змін нема. Ціни на пшеницю, жито і ячмінь вагаються, на овес дещо підскочили мабуть тому, що тепер військо закуповує більше вівса.

У Польщі найбільше продукують жита. Ціни на жито формуються некорисно головно тому, що в Америці був добрий урожай на нього. Вистане згадати, що ціна пшениці на північно-американських ринках є тепер найвища за останні 4 роки, ціна жита є найнижча. Ось чому ціни на жито у Польщі теж дуже низькі. До того головним продуцентом жита у Польщі є малоземельний селянин, який кинув у жовтні більшу кількість жита, щоби здобути необхідний гріш на заплачення податків. Хоч прийшла урядова мораторія для приватних селянських боргів, зате з днем 15 жовтня ц. р. скінчилось припинення екзекуцій за податки і малоземельний селянин мусів кинути більшу кількість жита, щоби придбаною з продажі жита готівкою обігнати свої дошкульні видатки на заплату податків. Хоч масової подажі жита нема, все таки теперішня ціна на нього є дуже низька і в найближчому часі не слід сподіватися ніякої звишки. Годі сподіватися, щоби обективні умовини в найближчому вплинули на кращу зміну. Ясно теж, що при теперішніх низьких цінах на жито навіть не приходиться говорити про виплатність продукції жита.

З відчитової салі.

„ПРОБЛЕМА ВІЧНОСТИ" — виклад о. проф. д-ра Г. Костельника. Саля „Української Бесіди", неділя 27. жовтня, год. 6. веч.

Прелеґент вийшов від довшої цитати славного теперішнього англійського фізика А. Еддінґтона. Стоючи на становищі модерної фізики, Еддінґтон стверджує, що фізичний світ має вічну причину; що наш світ мав свій початок; що його формації не можуть бути вислідом припадкових, часово із собою неповязаних, зударів звізд, але вислідом законів, матерії згори даних; що світ автоматично старіється та що в короткому розмірно часі дійде до своєї вічної смерти; що в нашому світі нема такого процесу, який міг би відмолодити перестарілий світ; тому між теперішніми фізиками нема поважних прихильників тої думки, яка була популярна в 19. в., що ніби світ, коли постаріється, наново відмолоджується, наче казковий Фенікс. Еддінґтон ще й тому заявляється за „одним світом", що вічне повторювання того самого вважає за „безглузде заняття".

О. Костельник розглядав проблему вічности зі становища метафізики й христ. теольоґії. Вічність є найпевнішою реальністю, бо ланцюг буття, що дійшов до нас, ніколи не міг бути перерваний. Отже якось треба наш світ допровадити до вічности. Можливі є тільки дві розвязки: або паралельно з часом вічного божого життя чергуються щораз нові світи, або Бог сотворив тільки один світ. Думка про вічне чергування щораз нових світів така стара, як філософія (вона виступає в індійській, перській, грецькій фільософії). Хоч нинішня фізика не бачить у самому світі такого процесу, який міг би воскрешати перестарілий світ, одначе коли приймаємо Бога, то легко можемо собі уявити, що Бог може творити щораз нові світи — і то навіть світи щораз іншого стилю. Така концепція не суперечить християнській вірі, наскільки життя анголів і душ притім має тривати вічно „без кінця". З другої сторони треба признати, що евангельські слова про вічне життя людських душ були би також тоді правдиві, колиб те життя тривало тільки так довго, як один сотворений світ (кількасот чи кілька тисяч біліонів років). Евангелія писана **звичайною мовою** (не доктринальними дефініціями), а у звичайній мові вічним називаємо навіть те, що триває 100—1000 років. Чимало є таких мислителів, яких „вічність без кінця" залякує і вони її відкидають з острахом. Модерна людина, призвичаєна до ритму та релятивности в природі легко погодилася би з тою думкою, що творить pendant до часу одного сотвореного світу, а потім усе сотворене гине, лишаючи по собі тільки вічну память у Бозі. Та годі нам піддаватися наставленням наших бажань, бо світ зовсім не є сотворений у стилі наших бажань. Природа доводить нас до поняття справжньої вічности, „вічности без кінця", а „in natura nihil frustra". Зрештою думка про вічність другого життя також як морально виховний чинник найкорисніша. Остаточно прелеґент зводить усі думки до того, що Бог сотворив тільки один світ, який по переході зі свого „ембріонального" стану (теперішній наш земний світ) у стан „викінчення" (християнський „другий, прославлений світ") триватиме вічно „без кінця".

Під кінець прелеґент заапелював до чуття слухачів. Одно певне (сказав прелеґент), що вічність за нами, вічність перед нами, а ми в середині. Жахливе становище! А в такому становищі, де вже наші думки зраджують нас, також наше чуття мусить достроїтися до вічности. Без гнітиячих претенсій і без жіночого нарікання повинні ми піддатися нашій долі, яку нам злагодив Творець, бо „невже скаже горнець до гончаря: Що ти зо мною зробив?" (Ісаія).

Дискусію зачав п. д-р Копач від того, що піддав у сумнів почуття „жахливости", яке висказав прелеґент. Простору салю „Бесіди" виповнила добірна публика вщерть. Найкращий доказ, що ця проблема цікавить живіші уми нашого громадянства. О. Г. Костельник — відомий як першорядний прелеґент.

Святочна Академія в честь 70-ліття уродин Митрополита.

Не переборщу ні на волос, коли скажу, що вчора виходив я зі салі Ремісничої Палати щиро вдоволений, піднесений і збудований на дусі.

Парохія княжої церкви св. Миколая влаштувала святочну академію в 70-ліття уродин нашого Митрополита.

На гарно прибраній килимами стіні виднів портрет Ювилята, по якого лиці совгалися проміні рефлектора. Саля була битком виповнена. В першому ряді засіли: владика Кир Іван, який все є там, де збірається менша братія, далі о. дир. Дзерович, неструджений дир. Федак, дир. Бариляк і ще кілька знайомих лиць, які привик я бачити все і всюди там, де українське свято. А решта — самі чужі для мене з лиця та з імени люди. А проте мав я і маю нерозвіяне до цієї хвилини враження, що це була найцінніша і найпочеснівша публика, з якою я стрінувся на українському святі. Цеж був той сірий Львів, той наш коханий Львів теж семпер фіделіс — своїй церкві, своїй вірі, свому народові та традиції й ідеалам своїх прадідів-міщан, що були тою твердою скелею, на якій опісля зростало і розбудовувалось наше українське життя.

Слід зазначити, що Жовківська дільниця десятки років не мала щастя до деяких кругів. Та не будім сумних спогадів, що навівають ще сумніші рефлексії! Добре, що перед роками знайшовся скромний священик, що взяв інший підхід до своїх парохіян і вже сьогодні праця його видає плоди. Після дбайливої обнови церкви пощастило йому обєднати і пригорнути своїх парохіян в одну зжиту зі собою, згідну громаду, як це можна бачити в кожне свято, а вчора і в салі Ремісничої Палати.

Гей, гей! Жовківське! Найстарша та найбагатша споминами дільниця. Аж серце в мені росло, як я глядів учора на твої діти і на те твоє громадянство, що так наглядно „виросло, розвилось, розяснилось".

Програму вечора здебільша виповнили продукції мішаного хору під вправною рукою п. Сидорака. Невеличкий, але добре віспіваний хор з добірними голосами виконав пять псальмів Бортнянського зовсім поправно.

Може не погодився би я з деякими темпами, та це не вменшує заслуг диригента, що у свою працю вложив чимало запалу, дбайливости і знання.

Популярний реферат виголосив парох церкви о. В. Лончина, що щирими словами змалював життя й заслуги Достойного Ювилята.

Були дві декламації: одна збірна дитяча просто зворушлива, друга п. Марійки Каречинківної (справді сонішна на естраді поява), яка принагідний вірш А. Курдидика віддеклямувала по мистецьки.

Співав ще д-р Юліян Заяць три поважні сольові твори. Шкода лиш, що кожний в іншій мові, а вже тим Вагнера (молитва з „Рієнці") ніяк не годиться співати… по італійськи.

Було ще скрипкове сольо, що випало теж зовсім гарно.

Дострій фортепіяновий вели дбайливо і дискретно Богдан Лончина та Іван Заяць, оба вже добре заавансовані у грі пяністи.

Вечір скінчився відспіванням многоліттєвія та національного гимну і буде напевно дуже милою памяткою і для виконавців і для слухачів.

Ст. Чарнецький.

Як згинув найбільший африканський бандит.

ОСОБА ГЕРРЕРИ.

Довгі роки англійська поліція почувала себе трохи ніяково, що не могла зловити одного з найбільших бандитів, який блукав по суходолах і морях. На водах, де панувала англійська фльота, вів він своє ремесло на власну руку, без прапорів, але так сміливо, як личить героєві та джентельменові. Звався він Геррера. Ширяв побережжами від Камеруну до французького Конго, панував на водах між Фернандо Поо до Сан Томе. Не був це такий собі звичайний пірат, а мав солідну освіту: скінчив університет в Оксфорді. У світ вигнала його жадоба пригод і непорозуміння з поліцією. Осідок вибрав собі неабиякий: на багнах Огове, де досі не важився проступити ніодин білий; гадюки, москіти та пропасниця загрожували там життю европейців.

4 ДІВЧАТА ТА ЇХ МЕСНИК.

Одного разу із своїми побратимами напав він на малий англійський пароплав. Забрав із нього те, що було для нього найцінніше: чотири дівчата. Обурення в Англії було страшне, всі думали, що дівчата згинули у баговинні ріки Огове. Та Геррера зробив одну помилку: взяв між схопленими наречену одного льондонського агента. Цей нікому невідомий агент продав своє майно і сів на корабель, що плив до Лібревіль. Зовсім як у сензаційній фільмі — сам, із муринами-носіями вибрався побережжям жахливої ріки Огове.

Минули місяці, заки вистежив він місце осідку Геррери. Як дав він собі раду з підсонням, харчами, хижаками, ніхто досі не знає. Був це маленький чоловічок, до пояса Геррері. А просте, коли він здибав його, спитав його отак собі звичайно „Чи ти той пройдисвіт, що схопив чотири дівчата?" і заки той відповів, розторощив йому вистрілом голову. Спільники Геррери були такі залякані, що повірили у надприродні сили англійського агента. Агент віднайшов дівчата і пробував з ними вернутись до Англії; дві вмерло на дорозі. Купці і промисловці, що вели торговлю з Африкою відітхнули спокійно. Тихий, нікому невідомий агент не хотів навіть, щоб світ довідався про його прізвище. У Льондоні пізнають його по рудім волоссю, невеличкому зрості та обличчю, яке зїла африканська пропасниця.

В обороні перед червоною „небезпекою".

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ ДОГОВІР?

ТОКІО, 28. 10. ПАТ. З Пекіну наспівають вістки, що селянські заворушення у Північному Китаю вже далі не поширюються. Губернатор провінції Гопеі генерал Шанг-Чен видав розпорядки, що мають на меті поправити положення селян, головно через зменшення податків.

З Тієнсіну повідомляють, що японська влада запропонувала Китаєві співпрацю, з метою оборони Північного Китаю і Внутрішньої Монголії перед „червоною небезпекою".

Агенція Ренґо твердить, що губернатор Шанг-Чен відносеться прихильно до тієї пропозиції. Японська влада наміряє предложити маршалові Чанг-Кай-Шекові заключення формального договору з метою вести спільну акцію на згаданих теренах.

Новий альбанський уряд дістав заяву довіря парляменту.

ТІРАНА, 28. 10. ПАТ. Новий кабінет, що на його чолі станув Фраєгері дістав заяву довіря парляменту після промови голови ради міністрів, який підкреслив, що Альбанія обстоює далі при альбансько-італійському договорі з 1927. р., що мав на меті не війну, але мир. Альбанський премієр додав, що Альбанія хоче удержувати добрі взаємини з усіми своїми сусідами.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за душу
бл. п. РОМАНА МЕТИКА
судді в Підгайцях
відправиться 1. листопада в год. 8. рано у Волоській церкві, на яке запрошує Рідню і Знайомих

Жінка і Син.

Міські Театри у Львові, вівторок 29. жовтня.

Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в год. 8. веч.:
А. Новачинського
„Фридрих Великий"
з Людвиком Сольським в головній ролі.

Нині в ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ в год. 8 веч.
Стюартів
„Шіснацятилітка"
Знаменита песа з життя сучасної молоді.
Ціни найнижчі.

Катастрофи.

ПОВЕНІ

НЮ ЙОРК, 28. 10. ПАТ. Дощі, що тревають увесь тиждень, заподіяли на Таїті величезні шкоди. Число жертв повені більше як 1.500 осіб. Тисячі людей остало без даху над головою. Все живо знищене.

ВИБУХ ҐАЗУ.

ТОКІО, 28. 10. ПАТ. В копальні вугілля Меіджі під Фукуока вибухнув ґаз. 17 вуглекопів убитих, 167 засипаних. Побоюються, що не вдасться їх відгребати живими.

РОЗБИЛИСЯ РИБАЦЬКІ ЧОВНИ.

ШТЕТІН, 28. 10. ПАТ. На всьому німецькому Поморі та на острові Руґії останні бурі заподіяли величезні шкоди у фортифікації берегів. У Льоме розбились об скали три рибацькі човни. Загальної величини шкід покищо не можна обчислити.

42 ВБИТИХ.

ТОКІО, 28. 10. ПАТ. В Акаіші в копальні вугілля, де вчора прийшло до вибуху, ведуть енергійно рятункову акцію. Досі добули трупи 42 жертв катастрофи. В підземних коридорах копальні є ще кількадесять вуглекопів, про яких долю дуже побоюються

ПОВІНЬ ВБИЛА 2 ТИС. ОСІБ.

ПОРТ О ПРЕНС, 28. 10. ПАТ. Катастрофальна повінь і буря, що шаліла над Мартинікою заподіяла величезні шкоди і спричинила смерть багатьох людей. Згідно з офіційними обчисленнями втопилося около 2000 осіб. Рятункова акція була незвичайно утруднена, бо струї замінювались в ріки. Розшаліла стихія гнала до моря, забираючи все зі собою.

ЗГОРІЛО АВТО.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. На шляху Париж—Амієн опівночі прийшло до самоходової катастрофи. З невияснених причин авто, що їхало з великою скорістю, впало на придорожне дерево. Це спричинило вибух збірника бензини. Авто запалилось. 5 осіб згоріло на вугіль.

ПОЇЗД ВИСКОЧИВ З РЕЙОК.

ТОКІО, 28. 10. ПАТ. На лінії Токіо—Таіра обсунувся терен. З тої причини поїзд вискочив з рейок. 11 осіб убитих, 50 ранених.

У ЧЕТВЕР ВІДБУДЕТЬСЯ ЗАСІДАННЯ СЕНАТУ.

ВАРШАВА, 28. 10. ПАТ. Марш. сенату Пристор визначив пленарне засідання сенату на четвер 31. жовтня ц. р. на год. 12. На черзі нарад вибір комісії, яка розгляне проєкт закону з повновластями для президента видавати декрети.

МІН. БЕК ІДЕ НА ВІДПОЧИНОК.

Мін. Бек уже здоровий і за порадою лікарів виїде на кілька днів на відпочинок до одної з підгірських місцевостей. Опісля вернеться до Варшави та обійме урядування.

35 ДЕРЖАВ ЗА САНКЦІЯМИ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ЖЕНЕВА, 28. 10. ПАТ. 35 урядів повідомило офіційно про свої розпорядки зі забороною вивозити зброю і муніцію до Італії. 16 урядів заявилося за фінансовими санкціями, 7 за забороною ввозу товарів з Італії, 7 за забороною вивозити деякі сирівці до Італії.

БЕРН, 28. 10. ПАТ. Швайцарський уряд заборонив вивозити зброю до Італії та до Абісинії і згодився на фінансові санкції. Крім цього Швайцарія заборонить вивозити деякі сирівцінпр алюміній.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ВАРШАВА, 28. 10. ПАТ. Нині в год. 5 і 5 хв. на шляху Згеж—Каліська Лодзь поспішний поїзд ч. 561 наїхав на вантажний поїзд ч. 578. 4 вагони поспішного поїзду і 10 вагонів вантажного поїзду розбились. У катастрофі згинув гальмовий поспішного поїзду Павло Кресік. У звязку з катастрофою поїзди обїзджають окружною дорогою.

НОВИНКИ.

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.** 10 57-?

— **Засідання Етнографічної Комісії Н. Т. Ш.** відбудеться в середу 30. ц. м., год. 17 в канцелярії Музею НТШ з рефератом д-ра Січинського про „Звязок поміж промисловим і народнім мистецтвом".

— **Ще про тисячну виставу „Запорожця за Дунаєм" у Львові.** Як довідуємося, підготовча праця над ювілейною, тисячною виставою цієї прегарної народньої оперети, яку поширено на один акт і наново зінструментовано, в повному ході. Проби роль уже відбуваються. Шиють також нові, стилеві костюми. Дні вистав у Великому Театрі у Львові устійнено на 3-го і 19-го грудня ц. р. В програмі провінціональних вистав „Запорожця" устійнено покищо такі міста: Станиславів, Коломия, Дрогобич, Стрий, Тернопіль і Перемишль. Зацікавлення серед громадянства величезне.

— **З Наук. Тов. ім. Шевченка.** Засідання комісії літературознавства відбудеться в пятницю 1-го листопада в год. 6 веч. у салі бібліотеки.

— **Спілка українців у Німеччині** влаштовує в четвер, 31. жовтня ц. р. у ресторані Льоренц, Шарльотенбург (Ґервінусштр. 25. близько двірця Шарльотенбурґ) сходини, присвячені роковинам проголошення Західно-Української Народньої Республики. Спомини про листопадові події 1918 р. в Галичині подасть інж. Дм. Волощак. Початок в год. 8.30 веч.

— **Прогулька до Румунії організована через П. Б. П. „Франкополь".** В днях від 1—4 листопада ц. р. організує Польське Бюро Подорожі Франкополь прогульку до Букарешту і Чернівець. Прогулька виїздить зі Львова вночі з 31. X. на 1. XI. в год. 0.45. Вертається в дні 4. XI. в год. 11.38. Ціна участи в прогульці від польсько-румунського кордону зол. 65.— і обіймає пашпорт, візу, переїзд в III кл. в обі сторони та карту вступу на метч Польща—Румунія. — П. Б. П. Франкополь приймає також зголошення на готелі і удержання, оглядини Букарешту і т. п. по дуже дешевих цінах. З огляду на обмежену кількість місць треба негайно зголоситися. Листу зголошень замикається остаточно дня 30. X. ц. р. — Увага: До зголошення треба долучити такі папері: довуд особисти з посвідкою громадянства або старий пашпорт і свідоцтво громадянства, доказ замешкання (видає маґістрат або громада) і 1 фотографію. Учасники прогульки зпоза Львова мусять долучити дозвіл свого староства на виїзд з прогулькою Франкополю до Румунії. Зголошення приймає П. Б. П. „Франкополь", Львів, ул. Хорущини 18, тел. 245-66. Звертаємо увагу, що прогулька припадає на пятницю, суботу і неділю, при чому в пятницю є свято. Це певно використають аматори мячевого спорту та виїдуть на міждержавний метч Польща—Румунія.

— **Садівнича вистава.** В салі повітового виділу в Калуші відкрито садівничу виставу, що потреває кілька днів. Виставу, що обіймає овочі з цілого повіту, уладжено заходом Волод. Гладкого, упр. школи в Долпотові.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** У днях 4—30 листопада ц. р. будуть на військовій стрільниці в Замарстинові під Львовом вправи у гострому стрілянні, тому прохожі мають зважати на вказівки військової сторожі, яка обсадить терен, загрожений стрільнами.

— **Стигматичку з Млинів Настю Волошин** привезли до Львова до шпиталю на психіятричний відділ. Тут досліджують докладно її психічний стан. Рани її не кровавлять і, як здогадуються, повстали наслідком штучного задрапання.

— **Львівська хроніка.** З маґазину державного тютюнового монополю при вул. Цловій вкрадено три скрині з 90.000 папіросів вартости 8.000 зол. — Василя Садового з Красова пов. Львів засуджено на 15 літ вязниці за вбивство брата своєї нареченої.

— **Краєва хроніка.** Кілька днів тому на березі Прута в Кутах знайшли тіло дівчини, яку викинула вода. Румунська жандармерія ствердила, що це Євдокія Турчинів з Іспаса на Буковині, що любилася в граничному сторожі, а що родина противилася їх женячці, вона скінчила самогубством. — В ресторації при вул. Львівській в Тернополі якісь авантурники пробили ножами Волод. Фаленлиша із Загробелі і Фр. Камінського, яких у тяжкому стані відставлено до шпиталю. Камінському лишив бандит ніж у плечах. — Біля Дубини напав бандит на Давида Векслера з Долини та М. Райнгарца зі Сколього і під загрозою револьвера відібрав 80 зол. і ніклевий годинник. — У Станиславові почалася розправа проти бувш. службовиків тютюневого монополю в Станиславові за великі мальверзації. На лаві обвинувачених засіли: бувш. директор Меч. Кухарук, Яніна Мецінська та Людв. Кноблох.

— **Арештували вбивників.** Поліція арештувала виконавців грабіжницького нападу на дім експортера яєць у Букачівцях Н. Штерна: братів Василя та Гриця Куйдибу, господарів, що мають по 18 моргів поля. Їх жде кара смерти.

— **20 літ з кулею в нозі** Сержант поліції Напєрала з Бидгощі, будучи вояком німецької армії, був ранений на галицькому фронті в 1915 р. Куля російського скорострілу пробила йому стегно, але він робив дальше свою службу. В остан-

…якому часі, після 20 років відозвалися сильні болі в стегні і він зголосився до лікаря. Зроблено операцію, при якій добуто з ноги кулю, що впродовж 20 років пересунулася в стегні на чотири центиметри.

— Тринацять робітниць у вогні. З Вильна повідомляють, що в домі Катерини Дубяк склалася жахлива катастрофа. Зійшлося до неї 13 робітниць, працюючи коло льону. Від печі повстала пожежа, що швидко охопила великий запас льону а далі цілий дім. Робітниці не могли завчасу втекти і дві з них погибли у вогні, а 11 тяжко попеклося.

— Відносини в колхозах. Мінський військовий суд на виїздовій сесії у Метиславі розглядав справу вбивства комсомольця Григ. Василенка в колхозі „Червоний Селец" на Білоруси. Вбитий був бригадієром тракторової кольони й організатором колхозу, а вся його родина належала до ударників. Зимою він перевів реквізицію бараболі в „кулацькій" родині Прохорових, що відмовилася від постачення. Тоді Прохорови погрожували йому пімстою, яку й виконали в ночі на 9 вересня ц. р. Суд засудив убивника на розстріл, а членів родини на кару вязниці від 3 до 10 літ.

— Невдача Гаркавенка. У Дрездені відбулося змагання за золотий пояс Німеччини між українським силачем Гаркавенком і німцем Шварцом. Після завзятої боротьби виграв Шварц.

— Російська гімназія в Берліні. Совітська преса повідомляє з негодуванням, що німецьке міністерство освіти перейняло на державний кошт російську еміграційну гімназію. Большевики називають її „білогвардейською".

— Проти німецької Олімпіяди. У Злуч. Державах зростає рух проти участи в міжнародній Олімпіяді у 1936 р. „Союз атлетів-аматорів" уже повідомив Берлін, що не вишле своїх представників. Два славні університети, гарвардський та колюмбійський і міський коледж у Ню Йорку, теж відмовились вислати своїх спортовців. В Америці заснували окремий „Комітет фер плей у спорті", що має обороняти принципу не вводити до спорту ніякої національної ні расової ворожнечі.

— Негарні жінки — щасливі подружя. Є все ще люди, що мають час і приємність у статистичних обчисленнях. Один статистик у Парижі на основі статистичного матеріялу прийшов до висновку, що найщасливіші є подружя, де жінки не мають принадного і чарівного лиця, коротко, погані жінки є ідеальними подружими партнерками. Він пояснив теж статистично, чому мужчини з поганими жінками рідко розводяться. До женячки з поганими жінками приходить переважно з розумової спонуки і такі подружя більше тривкі, між подружя з любови, які швидко складаються і швидко розпадаються.

— Чий літак? З Канади наспіла вістка, що серед лісів у Квебеку, у віддалі 150 км. від Едмундстону знайшли останки якогось літака. Є здогад, що це мабуть літак французьких летунів Нунджесера і Колія, які в 1927 р. вилетіли з Парижа до Америки і пропали без вісти. Досі думали, що вони втонули в океані за кілька годин після відлету.

— Ріжні вістки. Від 5. листопада всі італійські часописи обмежують свій розмір до 6 сторінок. — Товариство „Суезький канал" уже заробило на перевіз італійських вояків і вантажів більш як 80 міл. фр. — У жовтні приїхало до Франції 3513 чужих робітників; як розяснює міністерство праці, ці робітники здебільша спеціялісти від цукроварства і не роблять конкуренції французьким робітникам. — Уельський князь на річних зборах масонських льож мав промову, вказуючи на поширення масонства; за останній рік повстало нових 6 льож; є їх тепер разом 132. — Швайцарія повідомила Італію, що вона не приєднається до санкцій застосовуваних Лігою Націй проти Італії, бо до Ліги вона не належить. — Всі австралійські підприємства, в яких Італія замовила муку відповіли, що доставити муки не зможуть. — Після довшої недуги у шпиталі в Осльо Троцький вийшов здоровий. — У шахових змаганнях за мистецтво світа між Альохіном і Евеом після 10-ої партії Альохін здобув 6 пунктів, Еве 4. — В Японії впав потяг в ріку Нацукама, коли переїздив мостом, що завалився. Згинуло багато людей. — З озера Вейшан на північ від Кіен-Тсу виступила вода залявши 200 китайських сіл. — У філії румунського національного банку в Браїлі викрито дефравдації на 500 міліонів леїв. Арештовано директора Даніеля й одного урядовця.

— Часом краще пізно.. Польща має не більше понад 400.000 радіоабонентів. Це у відношенні до загалу населення і в порівнянні до зрадіофонізування чужини — мало. Дуже багато людей — це недбалі або ті, що очікують якогось надзвичайного радієвого ідеалу, чи получення радія з телевізією або врешті епохи, коли нові винаходи уможливлять, щоби слухати або бачити на віддаль взагалі без апарату... Ті, що не сягали так далеко, але ждали тільки знаменитого апарату за низьку, приступну ціну — виграли. Дочекалися ідеалу. Далі вже можуть не чекати, бо найближче майбутнє нічого нового їм не принесе. Саме появився на ринку апарат давно сподіваний мальконтентами. Знаменитий, технічно люксусовий, вивінуваний у всі догоди і модерні засоби, а прецінь дешево скалькульовані, дуже дешево. Цей радіовідбірник **Telefunken Special**, краєвої фабрики, збудований в краєвих сирівців з 3-ма лямпами з 4-ою напрямною, на европейський і заморський засяг (зуживають мало струму). В тім апараті застосовано динамічний голосник з чистим, природним тоном. Все інше там знамените, улекшене, упрощене, із всесторонньою апаратурою, дослідженою в наукових лябораторіях. Одним словом вступаємо в осінь під знаком доброго і дешевого радія. На це ми чекали. Краще часом пізно, як ніколи.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Громадська брама.

Брама в камениці „Просвіти" майже готова. Ще там десь щось додати, десь щось поправити, але це вже дрібнички, що не потревають і пів року. Руштування вже нема і кожний трапить хоч би й не дуже розглядався. Брама широка, підсіння просторе — хоч чвіркою заїджай.

Дякують „Просвіті" всі льокатори камениці від „Діла" почавши, бо нема страху, що оббілишся, як це було в давнім вузькім переході і не вріжеш головою в перший-гірший ґаймс.

Але далеко більше вдячні за вигідний, стилевий вхід і за розширення підсіння всі „штамгасти" камениці „Просвіти", що мусіли давнішими часами тиснутися одним коло другого, а то й ще розступатися, коли хтось „непокликаний", хотів дістатися на гору, наприклад: до редакції, банку чи іншої бібліотеки. Тепер місця а місця і хоч би сотня людей сиділа, стояла чи лежала в підсінні — серединою все ще є перехід.

А направду пересічно сто до стодвацять людей обсвує в підсінні.

Зайдіть туди зрання, коло девятої, а переконаєтеся.

В однім куті кільканацять молочарок допиває решту непроданого і одинокого нерозпущеного молока. Посідали собі в коло і перетрясають новини з цілого повіту. Клунки зложені в кут, на землі розстелені верети і порозкладані ріжні снідди.

В другім куті йде продаж матерії, золотих обручок, чи шкіри на чоботи. Матерія переважно з паперу, золоті обручки з міди, а шкіра правдива, але.. крадена. Тому в самій брамі стоїть стійка, а нераз і дві і добре вас оглядають заки перепустять у підсіння. Зачуваю, що мають незадовго завести примус леґітимації, чи часом хтось не з поліції.

По середині підсіння стоїть гурт служниць і якась пані. Йде оглядання наймички і торг щодо місячої платні.

Спершу говорить пані, потім адвокатка служниці, (якась старша вимовна особа!), а вкінці цілий гурт..

В найдальшім куті є перезувальня. Йде хтось із дальших сторін Львова, чи з ближчих львівського повіту, підібє ноги, онуча скрутиться, камінчик залетить — а тоді просто в каменицю „Просвіти": перезутися. Ця ґрупа невелика, не всіх-же, що прийдуть на ринок, муляє чобіт! Два-три мужчини, одна-дві жінки, що пів години.

Коло полудня, коли на ринку віддзвонять „файрант" — образ підсіння зміняється. Це так як за війні: коли їде артилерія — піхота мусить розступатися з дороги.

В каменицю починають вносити частини будок до „маґазинів" у подвірю. Тоді не раджу нікому ані входити, ані виходити з камениці, бо можна стати калікою на ціле життя.

Десь коло другої години підсіння наповнюється молодим веселим народом обох полів. Йде легко замітний флірт є внаслідок цього боксерські змагання, до вибивання зубів і пускання крови з носа — включно.

Вечором... Ні! Не буду описувати! Нехай це пропаде в сутінках мурів і не бачить ні денного світла ні друкарської машини.

Коли на дворі дощ — ось як нині — всі описані сцени ще більш яскраві і ліпше виведені, бо більше виконавців...

Я не раз стояв, дивився і думав: Чому саме тільки камениця „Просвіти" має тих підсінних гостей?! Чи не зробитиб з цього джерела доходу? Бодай по 5 ґрошів за особу — булоб кілька золотих на день!

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

НАДЗІР НАД ПОЛІЦІЄЮ.

У місті Сантіяго (Куба) ввели кілька тижнів тому жіночу поліцію. Поліція ця не переловила ще досі бандитів ані не встигла справити на шлях чесноти блудних жінок, зате почала пудруватись і шмінкуватись. Уряд мусів видати розпорядок, що жінка-поліцай не може чепуритись, коли виконує службу.

ВОРОЖБИТ ГІПНОТИЗУЄ САРАНУ.

В околиці Бейруту появилась сарана в такій масі, що загрожувала жнивам і всій садовині. Коли тільки населення довідалось, що лиховісна хмара посувається вперед почало копати рови, заливаючи їх нафтою. Та це не помагало. Тоді один із місцевих ворожбитів заявив, що зможе прогнати сарану гіпнозою. Розклав серед поля куриво і почав робити таємні знаки. Коли сарана появилась, побачивши ворожбита, відлетіла. Чи це звичайний припадок, чи якась інша причина — невідомо.

ШИНОК У ШКОЛІ.

За одним комсомольським часописом довідуємось про таку веселу сцену: В Омській області у Крутиві, вибили вікна. Влада прислала нові шиби. Приїхав віз, а на ньому — горілка. Районова влада рішила в останній хвилині, що будинок школи треба перемінити на „маґазин центроспірта".

Батьки, вчителі та діти школи не покинули. Прийшов новий розпорядок — учитись далі. До нього додали таке пояснення: „Маґазин центроспірта не продає горілки на місці, тільки до дому, отже шкільній науці це шкодити не може". І справді: вчителям та учням не вільно пити в класі, а приватно.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теодор Ґлова, управитель школи в Липиві, ур. 1887 р., помер дня 22 жовтня. Похорони відбулися 24 жовтня. В. Й. П.

Дописи.

БУЧАЧЧИНА.

Вдатні лугові свята. Дня 6. жовтня ц. р. „Луг“ у Григорові, пов. Бучач, улаштував лугове свято в 10-ліття істнування Лугової Організації. На святі стануло до вправ 162 луговиків і 43 луговичкии. Переведено всі вправи, приписані на 1935 р. Від „Повітового Лугу“ в Бучачі прибув голова дир. С. Вининицький, який у своїй промові вказав на вагу 10-ліття Лугової Організації. По вправах відбулася дефіляда, яку відібрав голова „Повітового Лугу“. — Дня 13. жовтня відбулося у Вербятині подібне свято, як у Григорові. До вправ стануло 54 луговиків і 14 луговичок. На свято прибув теж голова „Повітового Лугу“ дир. Вининицький.

Присилайте передплату!

ГРИМАЛІВЩИНА.

Ювилей заслуженого священика. У 1935 р. минуло 25 років, як до великого подільського села Вікна спровадився на парохію о. Роман Зарицький. Прийшов він туди у силі віку і все своє знання та вільний час присвятив громадянській роботі для піднесення села. Провід у читальні „Просвіти“, кооперативі, кружку „Сільського Господаря“ і Районовій Молочарні — оце праця того ідейного священика. За труди і працю для села вдячні парохіяни Вікна, за ініціятивою ради. О. Пісецького, уладили для свого пароха ювилейне свято дня 12. жовтня ц. р. На це свято зїхались сусідні священики та делегати сусідніх читалень і кооператив. Свято розпочалося Службою Божою; знамениту проповідь про вартість священика виголосив о. Теодор Пиндус. По Службі Божій зійшлися гості й місцеві парохіяни до читальні, де в гарно прибраній салі уладили жінки принятття. Тут витали Ювилята від „Сільського Господаря“, „Союзу Українок“ і т. д. Зокрема діти привітали свого улюбленого катехита та засипали його цвітами. О. декан Іванчук відчитав привіт і благословенство від Преосв. Івана, а потім рад. Пісецький привіт від голови Парляментарної Репрезентації посла Василя Мудрого, уроженця Вікна. Дальше промовляли найстарший священик у деканаті о. Кеьонжек і делегати установ сусідніх сіл. Рад. Пісецький виголосив довшу промову про заслуги українських священиків для рідного народу та висловив побажання затіснити якнайбільше співпрацю між священиками й парохіянами, бо тільки тоді можна сподіватися добрих вислідів. Хор читальні гарно відспівав многоліття та кілька пісень. Накінець Ювилят зложив подяку за уладження йому ювилею. Відспіванням національного гимну закінчилося це гарне свято.

Присутній.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український театр „Заграва“ — саля „Робітничого Дому“.

Перемишль.

4. XI. „Гарно вшитий фрак“.
3. XI. „Ой Морозе, Морозенку“.
6. XI. „Кражарі слави“.
7. XI. „Маріюс“.
8. XI. „Обітована Земля“.
10. XI. „Верблюд вухом голки“...

Великий Міський Театр.

Вівторок, 29. X. год. 8. веч. Аб. 4. „Фрідрих Великий“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 29. X. год. 8 веч. Аб. 3, ціни найнижчі „Шісңапятилітка“.

Кіна.

АДРІЯ: „Віва Вілля!“

АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.

АТЛЯНТИК: „Любощі“ на основі Арт. Шніцлера.

ВАНДА: „Присуд життя“, „Іх Високість цілує“.

ГРАЖИНА: „Легіон безбожних“ (Волес Бері).

КАСІНО: „Хрестоносні походи“ (реж. Сесіля Міля).

КОПЕРНИК: „Монте Хрісто“.

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве“, „Живи та смійся“.

МІРАЖ: „Скінчена пісня“ (Ліяна Гейд), „Я кохала його“ (на осн. Вікі Баум).

МУЗА: „Весела вдовичка“.

ПАКС: „Весняна парада“ з Франціскою Галь.

ПАЛЯС: „Це люблять мужчини“.

ПАН: „Осудіть самі“.

РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смосарська).

СВІТ: „Злочин у Трінідаді“, „Місто духів“ із Бастер Кітоном та виступ ілюзіоніста проф. Футурініа.

СОНЦЕ: „В обороні закону“, ревія: „Сміх це здоровля“.

СТИЛЕВЕ: „Баль у Савой“ і ревія „Легіон веселих“.

ТОН: „Клеопатра“ з Кл. Кольбер.

УТІХА: „Невільниця з Мандалей“ та ревія.

ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантого та Тижневик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Вівторок, 29. жовтня 1935.

Віденъ (506,8) 14.00 Спів, 15.20 Авд. для дітей, 17.25 Солісти (муз., спів), 22.11 Сп. рецітал Мерседес Капсір (сопр.). **Прага** (470,2) 12.35 Квартет, 18.20 Пісні, 21.30 Симф. секстет. **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.30, 19.30 Симф. музика, 21.45 Давні й нові пісоньки. **Білгород** (437,3) 13.15, 16.00 Спів. **Берлін** (356,7) 12.00, 17.00, 19.00 Концерт, 20.10 Квартет інструментів, вес. авд. **Франкфурт** (251) 15.15 Пісні Шуберта й Вольфа (Ерб тенор). **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 19.40 Баскійські пісні й музика (на стілю). 22.30 Музика, спів. **Кельн** (455,9) 16.10 Суч. музика, 17.00 Концерт, 19.00 Серенади (муз., спів), 21.10 Класичні вальси й марші. **Мінхен** (405,4) 20.11 Китиця мельодій (муз., спів), 22.30 Нар. музика та пісні. **Москва** Комінтерн (1724) 17.30 „Князь Ігор“ оп. Бородіна. **Будапешт** (549,5) 17.00 Спів, 18.20 Сонати на скр. і форт., 22.15 Джез, 22.50 Концерт орх. **Міляно** (221,2) 21.30 Солісти. **Рим** (420,8) 12.30, 17.10 Легка й популярна музика, 20.50 „Джіґолете“ оп. Легара.

Середа. 30. жовтня 1935.

Віденъ (506,8) 12.00. 13.10 Концерт. 17.00 Твори Г. Гаера й Р. Цена (солісти), 19.30 Військ. орх., 20.30 Бетовенівський концерт, 22.00 Популярна музика. **Братислава** (298,8) 20.55 Гумор і жарт у словацькій нар. пісні (спів). **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 16.10 Військ. орх., 21.05 Концерт. **Париж** (1648) 13.15 17.00, 18.30 Легка й симф. музика, 21.45 „Ля Каньот“ ком. Лябіша. **Білгород** (437,3) 16.00, 20.50 Арії та пісні, 20.00 Скрипка. **Берлін** (356,7) 14.15 Популярна музика, 18.00 Нім. пісні й камер. музика, 19.20 Шубертові пісні (Гельґер барит.) **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Катальонські пісні й танки, 16.00 Популярна музика, 17.40 Солісти, 19.00 Нова форт. музика. **Кельн** (455,9) 19.15 Соната ч. 7. г-дур Шуберта, 22.30 Легка й танк. музика. **Ляйпціг** (382,2) 18.00 Камер. музика, 20.45 Симф. концерт. **Мінхен** (405,4) 16.00 Сонатіна на скр. і форт., 17.00 Вес. муз. пополудне. **Москва** СЦЗ (1107) 17.25 „Лебедине озеро“ балет Чайковського. **Будапешт** (459,5) 12.05 Концерт симф. орх., 13.40 Форт. рецітал, 19.30 „Тоска“ оп. Пучінія, 23.10 Циг. музика. **Міляно** (221,1) 11.30 Популяр. концерт, 18.00 Есп. музика, 19.15 Легка музика, 20.50 „Аїда“ оп. Вердія. **Рим** (420,8) 13.00, 17.00 Популярна музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 29. жовтня 1935.

6.30 Раншиня авдиція. 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу. 12.03 Полудн. денник, 12.15 Для мал. дітей байка „Про бузьків неуків“, Бен. Герца, 12.30 Тисяча тактів музики — концерт, 13.25 Хвилина для жінок. 13.30 З ринку праці, 13.35 Концерт джез. орхестри, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх. мандолінстів, 16.00 Скринька ПКО., 16.15 Клас. танки у скр. виконанні (гр. пл.), 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Асфальт (гутірка), 17.15 Концерт легкої музики, спів, 17.50 Говорена енцикльопедія, 18.00 Бетовен: См. тріо оп. 9. ч. 1. 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Хвилина Доніцетія з гр. пл., 19.00 Львівське воєвідство жертвам повени, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки. 19.50 Акт. гутірка, 20.00 У дентиста — монольог, 20.10 Симф. концерт, 20.50 Веч. денник, 21.00 Із суч. Польщі, 21.05 форт. рецітал, 21.45 Муз. фейлетон, 21.55 Легка музика, пісоньки, 22.30 Польща в очах англійця, 22.45 Музика з гр. пл. 22.48 Літер. хвилина, 23.05 Легка музика з гр. пл.

Середа, 30. жовтня 1935.

6.30 Раншиня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Скупа й ощадна жінка, 12.30 Концерт орх., 13.25 Хвилина для жінок, 13.10 Найгарніша гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Двацятьпяті роковини смерти основника Черв. Хреста Анрі Дінана, 16.00 Захланний Яків — авд. для дітей, 16.20 Скрипка в супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Сіра людина при мікрофоні, 17.20 Концерт орх., 17.50 Світ сміється, огляд закорд. гумору Брун. Вінавера, 18.30 Поль Валері про суч. Европу, 18.45 У діточому світику (гр. пл.), 19.00 Чим є для нас ощадність, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.43 Спорт. вістки, 19.50 Акт. репортаж, 20.00 „Хтось, що прийде“ муз. ком. Бурґера, муз. Бенацького, Ґершвіна. Керна, Льос-Валерія, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Творчість Шопена (відч. форт., спів, симф. орх.) 21.45 Поет. чвертьгодина, 22.00 Гутірка для лікарів. 22.10. Легка й танк. музика, 21.05 Легка музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

На нинішній варшавській біржі нотовано такі курси: Бельгія 89.45, 89.68, 89.22, Берлін 213.25, 214.25, 212.25, Голяндія 360.65, 361.65, 359.85, Льондон 26.11, 26.24. 25.98, Ню Йорк кабель 5.34 і три восьмих, 5.34 і три восьмих, 5.28 і три восьмих. Париж 35.00, 35.09, 34,91, Прага 21.98, 22.03, 21.93, Стокгольм 134.55, 135.20, 133.90, Швайцарія 172.65, 173.08, 172.22, Італія 43.25, 43.37, 43.13, Мадрид 72.60, 72.96, 72.24.

Акції Банку Польського 93.00—96.00.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28-го жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·80 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. X. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята 0·90—1.30 I. кляси	0·90 зол.
Курки однорічні I. кл.	0.95 „
Качки годовані з ясним опір.	0.75 „
Качки товщеві	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщеві	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики год.	1.— „
Індички год.	1.10 „
Індики товсті	1.10 „
Індички товсті	1.20 „

Курки й курята приймає в кожній кількості. Іншу птицю в кількости визначеного приділу для кожного свого поставця. Птиці не годованої, худої не приймає. Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, просо й овес

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.